

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 1Svk/24/2023
Identifikačné číslo spisu: 1022201176
Dátum vydania rozhodnutia: 23. júna 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Fečík
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1022201176.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): T. J. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX, XXX XX T., proti žalovanému: Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, so sídlom Chlumeckého 2, P. O. Box 57, 820 12 Bratislava 212, IČO: 00 166 260, v konaní o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Sa/73/2022 zo dňa 26.01.2023, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamieta.

Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 22.08.2022 na Krajskom súde v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) domáhal ochrany proti inému zásahu orgánu verejnej správy. Žalobu odôvodnil tým, že krajský súd rozsudkom sp. zn. 6S/35/2021 zo dňa 21.10.2021 zrušil rozhodnutie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ďalej aj „Úrad geodézie, kartografie a katastra SR“ alebo „žalovaný“)

č. P-8496/2016 zo dňa 09.09.2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 15.11.2021.

2. Žalobca v žalobe uviedol, že uvedený iný zásah začal žalovaný vykonávať počnúc dňom nadobudnutia právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku krajského súdu sp. zn. 6S/35/2021 zo dňa 21.10.2021, t. j. dňa 15.11.2021 a do dňa podania žaloby jeho protiprávne následky trvajú, teda do dňa podania žaloby iný zásah neskončil. Tento iný zásah mal spočívať v začatí administratívneho konania, ktoré sa začalo tak, že bolo zvolané rokovanie Komisie na overovanie spôsobilosti rozhodovať o návrhu na vklad Úradu geodézie, kartografie a katastra SR. Uvedené rokovanie sa uskutočnilo online formou prostredníctvom aplikácie MS TEAMS dňa 10.08.2022, pričom deň začatia administratívneho konania nebol žalobcovi ako účastníkovi konania známy. Týmto zásahom sa žalovaný dopustil protiprávneho konania, a to protiprávneho odňatia a zrušenia základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníka administratívneho konania. Žalobca žiadal krajský súd, aby zakázal žalovanému pokračovať v napadnutom inom zásahu a určil, že napadnutý iný zásah orgánov verejnej správy bol nezákonný.

3. Žalobca k žalobe pripojil rozsudok krajského súdu sp. zn. 6S/35/2021 zo dňa 21.10.2021, ktorým krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného č. U.-XXXX/XXXX zo dňa 09.09.2016 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Krajský súd zároveň priznal žalobcovi právo na úplnú náhradu trov konania. Z rozsudku krajského súdu vyplýva, že žalovaný vydal dňa 09.09.2016 napadnuté rozhodnutie č. U. - XXXX/XXXX, ktorým predsedníčka Úradu geodézie, kartografie a katastra SR v súlade s § 33a ods. 4 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) odobrila žalobcovi oprávnenie na spôsobilosť rozhodovať o návrhu na vklad údajov o právach k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností podľa katastrálneho zákona, ktoré bolo vydané pod č. C. - XXX/XXXX, evidenčné číslo XXXX zo dňa 12.01.2012. Krajský súd po preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia č. U. - XXXX/XXXX dospel k záveru o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, keďže z jeho odôvodnenia nijako nevyplýval uvádzaný dôvod, a to zvlášť hrubé porušenie pracovnej disciplíny žalobcom pri plnení jeho pracovných povinností a konštatoval, že toto napadnuté rozhodnutie je arbitrárne. Krajský súd taktiež považoval za pochybenie žalovaného v správnom konaní to, že žalobcovi ako účastníkovi správneho konania nedal vôbec vedieť, že je voči nemu takéto konanie začaté a zároveň žalobcovi neumožnil oboznámiť sa s podkladmi (dôkazmi) napadnutého rozhodnutia, k spôsobu ich zistenia a prípadne navrhnúť ich doplnenie. Týmto postupom žalovaný porušil princípy dobrej správy a základné zásady správneho konania. Krajský súd vrátil vec žalovanému s tým, že jeho povinnosťou vo veci je opätovne konať a rozhodnúť a svoje rozhodnutie riadne odôvodniť.

4. Žalobca následne v konaní pred krajským súdom doručoval ďalšie podania označené ako „doplnenie uvedenia označenia a opisu iného zásahu orgánu verejnej správy“, a to:

- dňa 10.10.2022, pričom v tomto podaní len zopakoval svoje tvrdenia uvedené v žalobe zo dňa 22.08.2022. Opakovane uviedol, že začatie vykonávania iného zásahu žalovaných orgánov verejnej správy je od právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku krajského súdu, a to od 15.11.2021 a žalovaný v inom zásahu aj naďalej pokračuje,

- dňa 19.01.2023, v ktorom taktiež zopakoval tvrdenia uvedené v žalobe doručenej krajskému súdu dňa 22.08.2022. Zotrval na tom, že žalovaný začal vykonávať iný zásah odo dňa 15.11.2021, t. j. od dňa právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku krajského súdu sp. zn. 6S/35/2021 zo dňa 21.10.2021 a v inom zásahu naďalej pokračuje.

5. Žalobca doručil krajskému súdu spolu s podaním zo dňa 10.10.2022 oznámenie žalovaného č. LPO/2022/000686 zo dňa 12.08.2022, v ktorom žalobcovi okrem iného oznámil, že v zmysle rozsudku krajského súdu sp. zn. 6S/35/2021 zo dňa 21.10.2021 Komisia na overovanie spôsobilosti rozhodovať o návrhu na vklad pokračuje v konaní o návrhu odboru katastrálnej inšpekcie Úradu geodézie, kartografie a katastra SR zo dňa 05.09.2016 o odobratí oprávnenia na spôsobilosť rozhodovať o návrhu na vklad podľa § 33a ods. 4 katastrálneho zákona. Žalovaný v predmetnom liste oznámil žalobcovi, že má možnosť vyjadriť sa k návrhu, predložiť dokumenty a iné písomnosti, uviesť ďalšie skutočnosti a navrhnúť ďalšie dôkazy a poskytnúť ďalšie informácie.

6. Krajský súd uznesením sp. zn. 8Sa/73/2022 zo dňa 26.01.2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) podľa § 98 ods. 1 písm. d) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) odmietol žalobu a vo výroku II. nepriznal žalovanému nárok na náhradu trov konania. Krajský súd prijal záver, že žalobca podal žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy oneskorene, po uplynutí subjektívnej lehoty na jej podanie a keďže bola žalobca podaná zjavne oneskorene, je na mieste ju odmietnuť. Krajský súd napadnuté uznesenie odôvodnil tým, že:

- je ex offio povinný skúmať, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať. Preto sa v prvom rade zaoberal včasnosťou podania žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy ako základnou procesnou podmienkou konania pred správnym súdom. Lehotu na podanie žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy, tak subjektívnu ako aj objektívnu, zakotvuje SSP v § 256. Subjektívna dvojmesačná lehota začína plynúť okamihom, kedy sa osoba dotknutá iným zásahom dozvedela o tomto zásahu ako aj o tom, kto tento iný zásah vykonal. Táto lehota je prekluzívna a po jej uplynutí žalobu nemožno podať. Objektívna lehota je dvojročná a plynie odo dňa vykonania iného zásahu orgánom verejnej správy. Na včasné podanie žaloby je nevyhnutné jej podanie súčasne v subjektívnej aj objektívnej lehote. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy posudzovania lehoty na podanie návrhu na začatie konania o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, úprava v SSP neobsahuje procesnú podmienku vyčerpania príslušného prostriedku nápravy iného zásahu (napríklad sťažnosti alebo opravného prostriedku). Subjektívna lehota na podanie žaloby preto začína plynúť nezávisle od skutočnosti, či žalobca po oboznámení sa so všetkými skutočnosťami nasvedčujúcimi vykonaniu iného zásahu, inicioval voči orgánu verejnej správy akékoľvek ďalšie postupy, spočívajúce v podaní opravných prostriedkov alebo iných žiadostí o vykonanie nápravy alebo odstránenia iného zásahu. Z toho je zrejmé, že pre včasné podanie žaloby proti inému zásahu, je žalobca povinný bez ďalšieho podať žalobu v lehote dvoch mesiacov od momentu, kedy sa dozvedel, že bol iným zásahom dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach a kto tento zásah vykonal,

- žalobca za začiatok iného zásahu žalovaného označil deň nadobudnutia právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku krajského súdu sp. zn. 6S/35/2021 zo dňa 21.10.2021, t. j. deň 15.11.2021. Týmto okamihom mu začala plynúť subjektívna lehota na podanie žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy. Lehota na podanie žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy podľa § 252 a nasl. SSP mu tak v zmysle § 256 SSP uplynula dňa 15.01.2022. Žalobca si však právo na súdnu ochranu prostredníctvom žaloby uplatnil až dňa 22.08.2022, teda po uplynutí subjektívnej lehoty,

- žaloba proti trvajúcemu alebo opakovaním hroziacemu zásahu má preventívny charakter a jej podanie je naviazané na prvú vedomosť dotknutej osoby o tomto zásahu. Vychádza sa z predpokladu, že len čo je niekto dotknutý určitým zásahom, ktorý považuje za nezákonný, snaží sa ihneď o jeho skončenie a bráni sa proti nemu dostupnými prostriedkami. Zákonom ustanovená subjektívna lehota, ktorá je naviazaná na vedomosť dotknutej osoby o inom zásahu, je len jedným z normatívnych vyjadrení zásady, že každý si musí sám dbať na svoje práva. Na tomto nič nemení ani existencia dvojročnej objektívnej lehoty, viazanej na okamih vykonania zásahu. Táto dvojročná lehota je len najneskorším časovým úsekom, do ktorého možno žalobu podať. Samotná existencia objektívnej lehoty subjektívnu dvojmesačnú lehotu nijako neruší, nepredlžuje, ani inak nemení,

- SSP v § 70 umožňuje, aby predseda senátu odpustil zmeškanie lehoty, ak ju účastník konania alebo jeho právny zástupca zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkony, ktorý mu patrí. Z povahy veci je pritom zrejmé, že inštitút odpustenia zmeškania lehoty sa vzťahuje len na subjektívnu lehotu. V danom prípade však žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty na podanie žaloby zo strany žalobcu podaná nebola.

II.

Konanie na kasačnom súde

7. Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca (ďalej len „sťažovateľ“) včas kasačnú sťažnosť. Sťažovateľ právne kasačnú sťažnosť odôvodnil § 440 ods. 1 písm. f), g) a?) SSP, t. j. tým, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ďalej tým, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a napokon tým, že podanie bolo nezákonne odmietnuté.

8. Sťažovateľ v rámci kasačných dôvodov namietal najmä to, že

- vždy dbal na svoje práva a nikdy sa nezmieril s nedokonaným, neskončeným a naďalej uskutočňovaným a vykonávaným iným zásahom žalovaného. Vždy považoval a aj považuje zásah žalovaného za neústavný a nezákonný. Podľa sťažovateľa toto znamená, že podanie žaloby proti nedokonanému, neskončenému a naďalej uskutočňovanému a vykonávanému inému zásahu žalovaného bolo podané riadne, včas a v subjektívnej procesnej právnej lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa osoba dotknutá iným zásahom o ňom dozvedela, a to podľa sťažovateľa bolo od dňa platne a účinne urobeného, uskutočneného a vykonaného doručenia prvého procesného právneho úkonu dňa 12.08.2022 označeného ako „oznámenie o začatí konania o odobrati oprávnenia rozhodovať o návrhu na vklad“,
- krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď nesprávne stanovil začatie plynutia procesnej právnej lehoty na podanie žaloby proti nedokonanému a vykonávanému inému zásahu a nestanovil začatie plynutia procesnej právnej lehoty dňom doručenia prvého procesného právneho úkonu, ktorý žalovanému patrí,
- ak by aj plynutie subjektívnej lehoty na podanie žaloby začalo plynúť odo dňa doručenia rozsudku krajského súdu, nebolo by objektívne možné, a to ani a s vynaložením všetkej náležitej a na to potrebnej odbornej právnej starostlivosti, ktorej vynaloženie možno od sťažovateľa spravodlivo a rozumne požadovať a vyžadovať, aby sťažovateľ v podaní označil a uviedol všetky všeobecné obsahové náležitosti podania v zmysle SSP, pretože sťažovateľ sa dozvedel o inom zásahu až úkonom žalovaného zo dňa 12.08.2022 označenom ako „oznámenie o začatí konania o odobrati oprávnenia rozhodovať o návrhu na vklad“,
- v žalobe sťažovateľ síce označil a uviedol začiatok iného zásahu, ale neoznačil a neuviedol čas a dobu, kedy sa o inom zásahu dozvedel so všetkými priamymi a nepriamymi účinkami, dôsledkami a následkami,
- žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty na podanie žaloby zo strany sťažovateľa nebolo nevyhnutné podávať a to z právnych a skutkových dôvodov, keďže žaloba proti inému zásahu bola podaná riadne, včas a v subjektívnej procesnej právnej lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa dotknutá osoba o ňom dozvedela,
- etický rozmer platného a účinného pozitívneho práva a morálny rozmer platného a účinného pozitívneho práva nebol bratý do úvahy krajským súdom tak, ako je to uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) sp. zn. 1Sžr/150/2012 zo dňa 11.06.2013. Sťažovateľ namietal, že žalovaný iným uskutočnením a vykonaním iného zásahu porušil jeho základné práva a slobody a mal za to, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- krajský súd konal v príkrom rozpore s jedným zo základných právnych princípov pozitívneho právneho poriadku a ústavnosti, pričom sťažovateľ poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 354/08 zo dňa 22.01.2009, v zmysle ktorého odopretie súdnej ochrany vo veciach prieskumu rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy je v niektorých prípadoch dovolené ex lege, tento postup nie je namieste v prípade, ak ide o rozhodnutia a postupy, ktoré sa týkajú základných práv a slobôd. Sťažovateľ ďalej namietal, že krajský súd konal a postupoval v rozpore so zmyslom znenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 17/08 zo dňa 20.05.2009, v zmysle ktorého „materiálny právny štát sa nezakladá na zdanlivom dodržiavaní práva či na formálnom rešpektovaní jeho obsahu spôsobom, ktorý predstiera súlad právne významných skutočností s právnym poriadkom“. Podstata materiálneho právneho štátu spočíva v uvádzaní platného práva do súladu so základnými hodnotami demokraticky usporiadanej spoločnosti a následne v dôslednom uplatňovaní platného práva bez výnimiek založených na účelových dôvodoch“,
- z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd, preto musí správny súd vec autoritatívne prejednať a meritórne rozhodnúť,
- vydaním rozhodnutia podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP a odmietnutím žaloby došlo k odopretiu súdnej právnej ochrany a odmietnutiu vykonania spravodlivosti,
- rozhodnutie a postup krajského súdu je nezákonný a neústavný aj vzhľadom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžrk/8/2020 zo dňa 03.02.2021,
- krajský súd svojím postupom a rozhodnutím odmietol vykonanie spravodlivosti.

9. Sťažovateľ sťažnostné body opakoval a zložito rozvíjal. Okrem toho vinil konajúcu sudkyňu krajského súdu zo spáchania trestných činov pri rozhodovaní a uvádzal množstvo ďalších námietok, ktoré sa však netýkali odmietajúceho výroku a odôvodnenia napadnutého uznesenia. Tieto skôr opakovali a rozvíjali argumentáciu proti rozhodnutiu žalovaného, pričom sťažovateľ uvádzal aj nové skutočnosti nad rámec podanej žaloby.

10. Z obsahu kasačnej sťažnosti je však možné vymedziť, že sťažovateľ žiadal, aby kasačný súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

11. Žalovaný sa v písomnom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti stotožnil so závermi napadnutého uznesenia krajského súdu, na základe čoho navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť. Žalovaný taktiež uviedol, že k sťažovateľom namietanému inému zásahu z jeho strany nedošlo a teda samotná žaloba nie je dôvodná. Rovnako ako krajský súd poukázal na to, že sám sťažovateľ odvíja začiatok iného zásahu odo dňa 15.11.2021 (odo dňa nadobudnutia právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku krajského súdu sp. zn. 6S/35/2021 zo dňa 21.10.2021) a teda lehota na podanie žaloby proti namietanému inému zásahu uplynula dňa 15.01.2022. Ak teda sťažovateľ podal žalobu dňa 22.08.2022, podal ju oneskorene po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, preto musel krajský súd žalobu odmietnuť podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP.

12. Žalovaný mal za to, že námietka sťažovateľa, v zmysle ktorej sa o namietanom inom zásahu dozvedel až z listu žalovaného č. LPO/2022/000686 zo dňa 12.08.2022, nie je dôvodná. Týmto listom bolo sťažovateľovi oznámené, že žalovaný pokračuje v konaní o odobratí oprávnenia na spôsobilosť rozhodovať o návrhu na vklad údajov o právach k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností podľa katastrálneho zákona, ktoré bolo vydané sťažovateľovi. S týmto listom však rozhodne nemožno stotožňovať okamih, kedy sa sťažovateľ o namietanom inom zásahu zo strany žalovaného dozvedel. O tom, že predmetné administratívne konanie prebehlo sa sťažovateľ musel dozvedieť najneskôr dňom doručenia rozhodnutia predsedníčky Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č. U. - XXXX/XXXX. zo dňa 09.09.2016 o odobratí oprávnenia rozhodovať o návrhu na vklad. O pokračovaní v predmetnom administratívnom konaní sa sťažovateľ dozvedel dňom, kedy rozsudok krajského súdu sp. zn. 6S/35/2021 zo dňa 21.10.2021 nadobudol právoplatnosť. Predmetné administratívne konanie sa začalo v roku 2016 a v nadväznosti na zrušujúci rozsudok krajského súdu v ňom bol žalovaný povinný pokračovať.

13. Žalovaný ďalej oznámil kasačnému súdu, že predmetné administratívne konanie bolo ukončené rozhodnutím predsedu Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č. LPO/2023/000071-50 zo dňa 15.02.2023, ktorým predseda Úradu geodézie, kartografie a katastra SE toto administratívne konanie zastavil. Toto rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené dňa 18.02.2023 do jeho elektronickej schránky.

III.

Právne závery kasačného súdu

14. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v medziach sťažnostných bodov, ktorými bol viazaný [§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c), § 445 ods. 2. § 453 ods. 2 SSP], pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná, vo veci v zmysle § 455 SSP nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju zamietol podľa § 461 SSP.

15. Kasačný súd posudzoval kasačnú sťažnosť sťažovateľa, ktorého žaloba proti inému zásahu orgánu verejnej správy bola odmietnutá podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP ako podaná oneskorene. Fundamentálnou právnou otázkou v danej veci je otázka, či žaloba zo dňa 22.08.2022, doručená

krajskému súdu toho istého dňa, ktorou sa sťažovateľ domáhal ochrany pred iným zásahom orgánov verejnej správy, bola podaná v zákonom stanovenej subjektívnej lehote.

16. Kasačný súd na doplnenie uvádza, že meritórne námietky proti samotnému rozhodovaniu žalovaného a novoty z kasačnej sťažnosti nemohol zohľadňovať, pretože napadnutým bolo (len) odmietnutie žaloby pre jej oneskorené podanie. Krajský súd teda nekonal v merite veci a nevyhodnocoval žalobné body.

17. Podľa § 252 ods. 1 SSP žalobca sa môže žalobou domáhať ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ak takýto zásah alebo jeho následky trvajú alebo ak hrozí jeho opakovanie.

18. Podľa § 252 ods. 2 SSP žalobca sa môže žalobou domáhať aj určenia nezákonnosti už skončeného iného zásahu orgánu verejnej správy, ak počas jeho trvania nebolo možné podať žalobu podľa odseku 1 a rozhodnutie správneho súdu je dôležité na náhrady škody alebo inú ochranu práv žalobcu.

19. Podľa § 3 ods. 1 písm. e) SSP ma účely tohto zákona sa rozumie iným zásahom orgánu verejnej správy faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté; iným zásahom je aj postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu, ak ním sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

20. Podľa § 256 SSP žaloba musí byť podaná v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa osoba dotknutá iným zásahom orgánu verejnej správy o ňom dozvedela, najneskôr do dvoch rokov odo dňa vykonania iného zásahu orgánom verejnej správy.

21. Podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná oneskorene.

22. Zákonodarca v citovanej právnej norme v § 3 písm. e) SSP stanovuje definíciu iného zásahu orgánu verejnej správy tak, že iným zásahom je faktický postup orgánu verejnej správy ním vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté. Iným zásahom je v zmysle tohto ustanovenia aj postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu, ak ním sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté. Pod zásahom možno rozumieť aktívne úkony správnych orgánov alebo iných súčastí verejnej správy v rámci výkonu verejnej moci, súvisiace väčšinou s výkonom správnej činnosti. Faktickou činnosťou sú zväčša úkony všeobecné, neformálne, ktoré nemajú povahu rozhodnutia, no napriek tomu sú záväzné voči osobám, proti ktorým smerujú a tie sú povinné na ich základe niečo konať, nejakej činnosti sa zdržať alebo strpieť.

23. Zákonodarca upravil subjektívnu lehodu na podanie žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy v ustanovení § 256 SSP. Táto subjektívna lehota je dvojmesačná a začína plynúť od momentu, keď sa osoba dotknutá iným zásahom orgánu verejnej správy o ňom dozvedela, t. z. dozvedela sa, že (1) došlo k inému zásahu a (2) aký orgán verejnej správy ho vykonal. Ustanovenie tzv. objektívnej lehoty (dva roky odo dňa vykonania iného zásahu) má len subsidiárny charakter a predstavuje najneskorší možný okamih pre podanie žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy. Obe tieto lehody majú procesnoprávny charakter a postačuje, aby žalobca podal v ich rámci žalobu na prepravu. Oneskorené podanie žaloby je dôvodom pre jej odmietnutie podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP.

24. Ako bolo spomenuté vyššie, začiatok subjektívnej dvojmesačnej lehoty je viazaný na okamih, keď sa dotknutá osoba o inom zásahu dozvedela, t. z. subjektívna lehota je naviazaná na prvú vedomosť dotknutej osoby o tomto zásahu. Vychádza sa tu z predpokladu, že len čo je niekto dotknutý určitým zásahom, ktorý považuje za nezákonný, snaží sa ihneď o jeho skončenie a bráni sa proti nemu dostupnými prostriedkami. Čo najskorším bránením je možné naplniť účel žaloby podľa § 252 ods. 1

SSP, teda čo najskôr zabrániť v ďalšom pokračovaní alebo opakovaní zásahu, jednak zabrániť, aby v dôsledku plynutia času sa zhoršila možnosť zistiť riadne skutkový stav rozhodný pre začatie iného zásahu a presne posúdiť následky, aké tento zásah u dotknutej osoby vyvolával. Čím viac času by totižto od začatia iného zásahu uplynulo, tým je takéto zisťovanie a posudzovanie ťažšie a nepresnejšie. Na druhú stranu, ak iný zásah pretrváva dlhšie ako dva mesiace, po tom, čo sa o ňom dotknutá osoba dozvedela a napriek tomu proti nemu nie je podaná žaloba, možno vychádzať z toho, že sama dotknutá osoba nepovažuje zásah za nezákonný, resp. nemá záujem sa proti jeho účinkom a následkom brániť. Zákonom ustanovená subjektívna lehota, ktorá je naviazaná na vedomosť dotknutej osoby, je v zmysle uvedeného jedným z normatívnych vyjadrení zásady, že každý musí dbať na svoje práva.

25. Z vlastného znenia žaloby vyplýva, že včasnosť jej podania odvíjal sťažovateľ od momentu právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku krajského súdu sp. zn. 6S/35/2021 zo dňa 21.10.2021, t. j. 15.11.2021. Týmto rozsudkom krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vec, ktorá bola skončená meritórnym rozhodnutím orgánu verejnej správy sa tak vrátila tomuto orgánu späť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, spolu so záväzným právnym názorom vyjadreným v rozsudku krajského súdu. Sťažovateľ až v rámci kasačnej sťažnosti tvrdil, že mu začala plynúť subjektívna lehota na podanie žaloby až doručením oznámenia žalovaného o začatí konania o odobratí oprávnenia rozhodovať o návrhu na vklad zo dňa 12.08.2022.

26. Sporným vo veci preto ostalo to, či začiatok plynutia subjektívnej lehoty na podanie žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy odvodzovať od doručenia listu žalovaného označeného ako „oznámenie začatí konania o odobratí oprávnenia rozhodovať o návrhu na vklad“ zo dňa 12.08.2022 alebo od právoplatnosti a vykonateľnosti zrušujúceho rozsudku krajského súdu sp. zn. 6S/35/2021 zo dňa 21.10.2021.

27. Kasačný súd z obsahu spisového materiálu zistil, že sťažovateľ sa domáhal žalobou ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý mal spočívať v konaní o odobratí oprávnenia na spôsobilosť rozhodovať o návrhu na vklad údajov o právach k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností podľa katastrálneho zákona. Oprávnenie bolo sťažovateľovi vydané dňa 12.01.2012 pod č. C. - XXX/XXXX, evidenčné číslo XXXX. Návrh na odobratie oprávnenia podal odbor katastrálnej inšpekcie Úradu geodézie, kartografie a katastra SR pod č. OKI - 7999/683-2016 zo dňa 05.09.2016, čím sa toto konanie o odobratí oprávnenia začalo. Žalovaný vydal dňa 09.09.2016 rozhodnutie č. U. - XXXX/XXXX., ktorým podľa § 33a ods. 4 katastrálneho zákona odobral sťažovateľovi oprávnenie na spôsobilosť rozhodovať o návrhu na vklad údajov o právach k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností z dôvodu obzvlášť hrubého porušenia právnych predpisov. Toto rozhodnutie napadol sťažovateľ správnu žalobou na krajskom súde. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 6S/35/2021 zo dňa 21.10.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.11.2021, zrušil napadnuté rozhodnutia žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

28. Právoplatnosťou rozsudku krajského súdu došlo k zrušeniu, inak povedané k „odstráneniu“ napadnutého rozhodnutia žalovaného, ktoré týmto prestalo vyvolávať účinky voči sťažovateľovi. Po zrušení a vrátení veci musí žalovaný ako orgán verejnej správy pokračovať v konaní [túto povinnosť by mal aj v tom prípade, ak by podal kasačnú sťažnosť (napr. uznesenie Nejvyššího správného soudu České republiky sp. zn. 2 Ans/3/2006 zo dňa 24.04.2007)] okrem prípadov, ak sa podľa zákona s rozsudkom krajského súdu spája odkladný účinok, prípadne bol odkladný účinok priznaný na návrh.

29. Zrušujúci rozsudok krajského súdu okamihom právoplatnosti nielenže odstránil napadnuté rozhodnutie, ale vec vrátil do okamihu pred rozhodnutím žalovaného. Po vrátení veci na ďalšie konanie (resp. po vrátení všetkých administratívnych spisov zo strany krajského súdu) orgánu verejnej správy začína plynúť aj lehota na vydanie nového rozhodnutia.

30. Z obsahu súdneho spisu, ako aj z tvrdení samotného sťažovateľa je zrejmé, že rozsudok krajského súdu, ktorým bolo zrušené napadnuté rozhodnutie žalovaného, nadobudol právoplatnosť dňa 15.11.2021. Kasačný súd mal zároveň preukázané (ako to vyplýva z upovedomenia o spôsobe

vybavenia podnetu na preskúmanie zákonnosti postupu žalovaného zo dňa 07.10.2022 - č. l. 106 až 108), že administratívny spis v danej veci bol z krajského súdu vrátený prostredníctvom poštovej prepravy dňa 28.12.2021. Najneskôr týmto dňom bol žalovaný povinný pokračovať v konaní a viazaný právnym názorom vyjadreným v zrušujúcom rozsudku, vydať nové rozhodnutie.

31. Z uvedených dôvodov nemožno prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľa, ktoré napokon uviedol až v kasačnej sťažnosti (aj keď v žalobe aj všetkých ďalších podaniach v rámci konania pred krajským súdom uvádzal začiatok plynutia subjektívnej lehoty dňa 15.11.2021, t. j. dňom právoplatnosti a vykonateľnosti zrušujúceho rozsudku krajského súdu), že deň začatia plynutia subjektívnej lehoty je deň, kedy mu bol doručený list žalovaného označený ako „oznámenie začatí konania o odobrati oprávnenia rozhodovať o návrhu na vklad“, t. j. deň 12.08.2022.

32. Sťažovateľovi, ako žalobcovi v predmetnej veci, bol doručený rozsudok krajského súdu sp. zn. 6S/35/2021 zo dňa 21.10.2021 do vlastných rúk. Dňom 15.11.2021 nadobudol tento rozsudok právoplatnosť, o čom bol sťažovateľ upovedomený doručením doložky právoplatnosti a vykonateľnosti. Týmto dňom nadobudol sťažovateľ vedomosť o tom, že v konaní o odobrati oprávnenia rozhodovať o návrhu na vklad (v ktorom sa pôvodne začalo v roku 2016) žalovaný pokračuje. Podľa názoru kasačného súdu je preto potrebné subjektívnu lehotu na podanie žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy odvodzovať práve od právoplatnosti zrušujúceho rozsudku krajského súdu, teda od 15.11.2021, t. j. rovnako, ako túto právnu otázku posúdil aj krajský súd.

33. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že subjektívna lehota nemohla začať plynúť až pokým sa nedozvedel o všetkých priamych a nepriamych účinkoch, dôsledkoch a následkoch iného zásahu, kasačný súd poukazuje na rozsudok Nejvyššího správného soudu České republiky sp. zn. 5 Aps 5/2010 zo dňa 29.06.2011 v zmysle ktorého „pro počátek běhu subjektivní dvouměsíční lhůty pro podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem (§ 84 odst. 1 s. ř. s.) je rozhodný okamžik, kdy se žalobce dozvěděl o úkonu nebo nečinnosti správního orgánu, v nichž spatřuje nezákonný zásah. Okamžik, kdy žalobce nabyl přesvědčení, že tento úkon nebo nečinnost správního orgánu naplňuje veškeré znaky nezákonného zásahu, naopak není pro běh uvedené lhůty rozhodný“. Kasačný súd tu konštatuje, že pre začatie plynutia subjektívnej lehoty nie je rozhodné, kedy sa sťažovateľ dozvedel o všetkých skutočnostiach súvisiacich s týmto zásahom, ako aj s jeho následkami či účinkami. Rozhodným momentom je okamih, keď sa dozvedel o inom zásahu a o skutočnosti, aký orgán verejnej správy tento iný zásah vykonal resp. vykonáva.

34. Kasačný súd sa preto stotožnil s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom uznesení, podľa ktorého žaloba proti inému zásahu bola podaná po uplynutí dvojmesačnej subjektívnej lehoty. Procesným vyústením takéhoto záveru je potom odmietnutie žaloby ako neprípustnej v zmysle § 98 ods. 1 písm. d) SSP. Uznesenie krajského súdu o odmietnutí žaloby z uvedeného dôvodu bolo preto v danej veci právne správne, v dôsledku čoho nebol zistený dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP.

35. Rovnako nebol a ani nemohol byť naplnený dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. j) SSP, pretože napadnutým uznesením krajského súdu došlo k odmietnutiu žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP a nie k odmietnutiu podania podľa § 59 ods. 3 SSP, na ktoré sa vzťahuje uvedený kasačný dôvod.

36. Čo sa týka dôvodu kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 ods. 1 písm. f) SSP a námietok sťažovateľa, v zmysle ktorých krajský súd konal v rozpore s princípmi materiálneho štátu, právnej istoty, pozitívneho právneho poriadku a ústavnosti, keď neposkytol sťažovateľovi právnu ochranu pred protiprávnym zásahom orgánu verejnej moci, kasačný súd poukazuje na to, že podanie žaloby v lehote stanovenej zákonom, predstavuje jednu z procesných podmienok, ktoré skúma súd počas celého konania z úradnej povinnosti a v prípade jej nesplnenia odmieta žalobu ako oneskorene podanú. Súd v takomto prípade nepristúpi k prejednaniu veci a meritórnemu rozhodnutiu. V danej veci tak krajský súd postupoval správne, keď žalobu ako oneskorene podanú odmietol a vo veci ďalej nekonal.

37. S poukazom na uvedené dôvody dospel kasačný súd k záveru, že kasačnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné podľa § 461 SSP zamietnuť ako nedôvodnú.

38. Podľa § 467 ods. 1 SSP ustanovenia o trovách konania sa primerane použijú na kasačné konanie.

39. Podľa § 167 ods. 1 SSP správny súd prizná žalobcovi voči žalovanej strane právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech.

40. Podľa § 168 žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak tak možno spravodlivo požadovať. Orgánu štátnej správy však náhradu trov právneho zastúpenia možno priznať len výnimočne.

41. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP (a contrario) a vzhľadom na neúspech sťažovateľa v kasačnom konaní mu nepriznal právo na náhradu trov vynaložených v tomto konaní; zároveň kasačný súd nevidel dôvod ani na postup podľa § 168 SSP.

42. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.